

Dorobek, Franciszek

Towarzystwa Naukowe Płockie odznaczone Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski

Notatki Płockie 24/4-101, 3-11

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

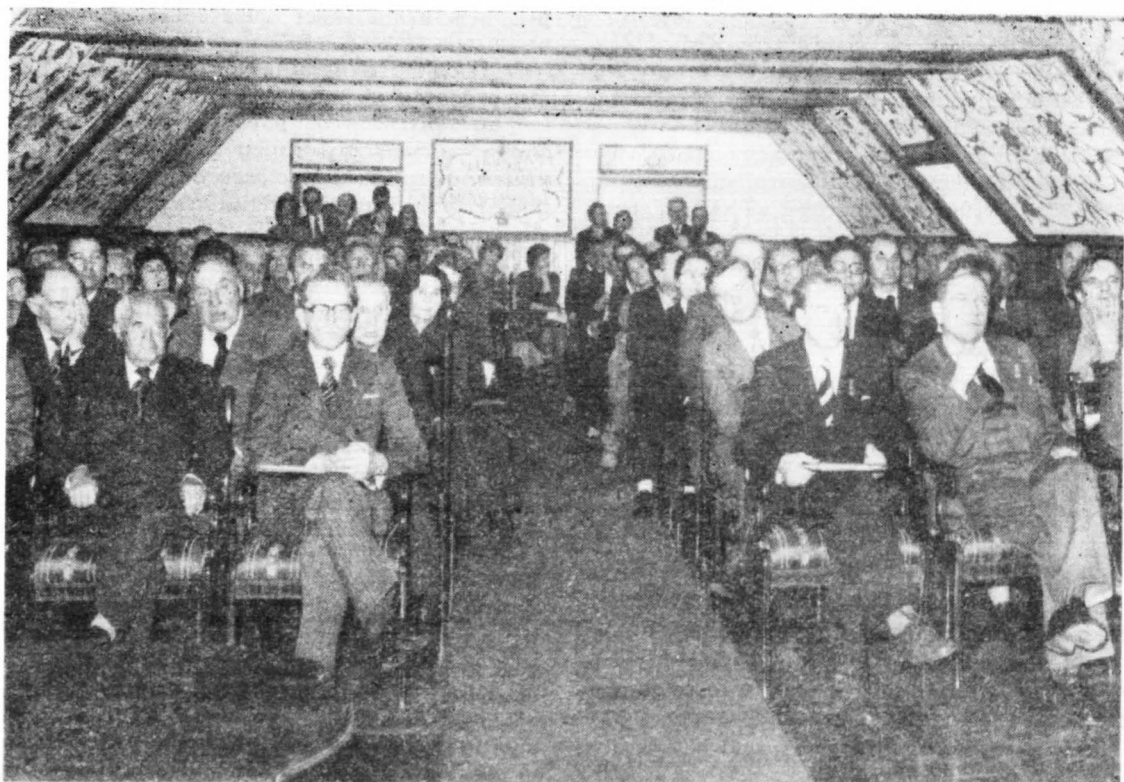
Towarzystwo Naukowe Płockie odznaczone Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski

Odnaczenie przez Radę Państwa Towarzystwa Naukowego Płockiego Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski wywołało duże wrażenie nie tylko wśród jego członków, społeczeństwa miasta i województwa płockiego, ale odbiło się również przyjemnym echem w kraju. Zaświadczają o tym liczne listy gratulacyjne i depesze, których Towarzystwo otrzymało pokaźną liczbę (115). Wskazuje na to bardzo liczny udział przedstawicieli nauki na uroczystości. Fakt odnaczenia jest tym znamiennejszy, tym więcej budzi refleksji, gdyż nastąpił w 35-lecie Polski Ludowej, a więc w okresie tak wyjątkowego w ponad stu pięćdziesięcioletnich dziejach rozwoju tej zaśluzonej dla Mazowsza i kraju placówki. W swoim referacie Sekretarz Generalny TNP między innymi stwierdził:

„Towarzystwo Naukowe Płockie w mijającym 35-leciu Polski Ludowej rozwinęło się

w intelektualną siłę społeczną w mieście i w województwie. Stało się wszechstronnie rozwiniętym ośrodkiem działalności naukowej, integrującym społeczność regionalną na bazie wspólnoty ekonomicznej i kulturalnej, włączając ludzi do bezpośredniego udziału w wielu istotnych sprawach regionu. Jest źródłem wielu inicjatyw i wywołuje szlachetną rywalizację międzyregionalną, stając się łącznikiem konkretnej społeczności z całym społeczeństwem. W nowoczesnie rozwiniętej działalności kształtuje trudny proces selektywnej reanimacji z przeszłości tych wartości, które odpowiadają współczesności.

Nie byłby możliwy tak wielki wzrost i bazy naukowej i majątku Towarzystwa, gdyby nie specjalnie życzliwy, pełen zrozumienia stosunek władz państwowych i partyjnych miasta i województwa. Właśnie wszechstronna pomoc materialna i ścisła współpraca stworzyły możliwości tak imponującej działalności.”

20.X.1979 r. — 190 uczestników Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w nowej sali konferencyjnej na II piętrze w XV-wiecznej zabytkowej siedzibie TNP. Siedzą od lewej: prof. dr Szczepan Pieniżek — Wiceprezes PAN, Przewodniczący Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN, mgr Kazimierz Janiak — Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej, I Sekretarz KW PZPR, dr inż. Jakub Chojnacki — Prezes TNP i dr Karol Gawłowski — Wojewoda Płocki.

Fakt nadania Towarzystwu tego wielkiego odznaczenia stanowi akt o historycznym przede wszystkim znaczeniu. Jest uznaniem dla zbiorowego wysiłku ludzi to Towarzystwo stanowiących, potwierdza celowość i społeczną potrzebę publicznej służby dla „ziemi na której się wzrosło i na której się żyje”, wskazuje na szlachetny obowiązek stale pogłębianej wiedzy pracy dla rozwoju kraju.

II

Zarząd Towarzystwa Naukowego Płockiego w związku z przyznaniem przez Radę Państwa Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski zwołał na dzień 20 października 1979 roku o godzinie 15.00 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie. Odbyło się ono w zabytkowej z XV wieku pochodzącej siedzibie Towarzystwa — z udziałem 190 osób — w oddanej do użytku wiosną 1979 roku sali na II piętrze.

W ornamentach ścian cztery daty: 1820 — rok założenia TNP; 1907 — rok wznowienia działalności; 1945 — rok wyzwolenia miasta; 1979 — rok XXXV-lecia PRL i oddania na użytek Towarzystwa i miasta sali.

W uroczystości udział wzięli: Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej i I Sekretarz KW PZPR w Płocku — Kazimierz Janiak, przedstawiciele ZSL i SD, Wojewoda Płocki — dr Karol Gawłowski, Wicewojewoda Płocki — Jan Gorczyca, Przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej, I Sekretarz KM PZPR w Płocku — Leszek Majewski, Wiceprezydent m. Płocka — Tadeusz Kołodziejak; z ramienia Polskiej Akademii Nauk uczestniczył — Wiceprezes PAN i Przewodniczący Rady Towarzystw Naukowych PAN — prof. dr Szczepan Pieniążek, Członek Honorowy TNP — prof. dr Jerzy Pniowski, Członek Honorowy TNP — poeta Stefan Gołębiowski z Bieżunia, przedstawiciele nauki, wyższych uczelni, towarzystw naukowych, członkowie towarzystwa — jego sympatycy i przyjaciele.

Obrady otworzył Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego — dr inż. Jakub Chojnacki, mówiąc:

*Wielce Szanowni Goście Honorowi!
Członkowie i Przyjaciele Towarzystwa
Naukowego Płockiego!*

Rzecz naszego życia wypełnia się w czasie. Teraźniejszość przechodzi w przeszłość i tworzy się historia zdarzeń. Ma swoją historię i Towarzystwo Naukowe Płockie — tę dawną, z początku XIX wieku, tę współczesną i najnowszą. Historia Towarzystwa świadczy dowodnie, że powołano je do życia z myślą i wolą służenia ziemi, na której żyjemy i pracujemy.

Wybitny polski historyk profesor Henryk Jabłoński przemawiając 18 maja 1970 r. w Płocku — jako ówczesny Minister Oświaty

i Szkolnictwa Wyższego — powiedział m. in. „Jak w najszlachetniejszym zwierciadle odbijają się w historii Płocka zmienne losy narodu naszego. Nie miejsce tu, by je w tej chwili przypominać, ale o jednej przynajmniej dacie wzmiankować się godzi, o powstaniu w 1820 roku Towarzystwa Naukowego Płockiego. 150 lat temu Płock, stając w czołówce walczących o własne duchowe oblicze narodu, rozwijać pragnął naukę, tworząc dla niej formy organizacyjne”.

W 1821 roku warszawska „Gazeta Literacka” pisała, że „najpewniejszą oznaką rozchodzącego się w narodzie światła są nieomylnie towarzystwa naukowe... Miło jest publiczności oznajmić, że oprócz Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk w Warszawie, oprócz Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie zawiązało się trzecie w Królestwie Polskiem, Towarzystwo Naukowe w Płocku”.

Ale Towarzystwo nasze ma też swoją historię współczesną tworzoną w Polsce Ludowej, znaną większości z nas z autopsji. Będzie o niej mówił Sekretarz Generalny.

Historię najnowszą Towarzystwa Naukowego Płockiego cechuje jego stały rozwój, który obrazuje wręczana dzisiaj wszystkim uczestnikom publikacja „Rozwój TNP w latach 1967—1978 w liczbach”. W latach siedemdziesiątych niebывały rozwój Towarzystwa nastąpił dzięki stworzeniu przez władze centralne i regionalne warunków szczególnie sprzyjających działalności towarzystw naukowych w Polsce.

Dyrektywę generalną dał VII Zjazd PZPR stwierdzając w uchwale: „Należy nadal udzielać wszechstronnego poparcia społecznemu ruchowi naukowemu, który jest istotnym czynnikiem rozwoju i upowszechniania nauki oraz podnoszenia kultury naukowej i technicznej społeczeństwa”.

W tym samym duchu wypowiada się i uchwała Rady Państwa z dnia 12 maja 1979 r., którą wydrukowaliśmy w numerze setnym naszego kwartalnika „Notatki Płockie”.

Doceniając rangę nauki we wszystkich jej ogniwach, a więc także uprawianej przez prawie 600.000 członków różnych towarzystw naukowych, Pierwszy Obywatel Rzeczypospolitej, którego mieliśmy zaszczyt gościć w Towarzystwie stwierdził na XLVI Sesji Zgromadzenia Ogólnego Polskiej Akademii Nauk z okazji jej XXV lecia, w dniu 20 maja 1977 r.

„Nauka stanowi nieodłączny, ważki składnik kultury narodowej. Wraz ze wzrostem poziomu życia i wykształcenia narodu coraz większy staje się zasięg wyższych potrzeb poznawczych i kulturalnych, w zaspokajaniu których nauka odgrywa decydującą rolę”.

Władze państwowe nie szczędzą środków na naukę, w tym także na rozwój bazy materialnej. W latach siedemdziesiątych TNP wydatkowało na remonty i inwestycje oraz na zakup przedmiotów nietrawnych około 20 mln. zł. Fundusze te pochodziły z dotacji Państwa, prywatnych darów członków i przy-

Prezentacja wręczonego Towarzystwa Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski. Od lewej: mgr Franciszek Dorobek — Sekretarz Generalny TNP, dr inż. Jakub Chojnacki — Prezes TNP i prof. dr Antoni Rajkiewicz — Dyrektor Instytutu Polityki Społecznej UW, Kierownik Seminarium Doktoranckiego TNP.

jaciół (ostatnio około 1 mln zł rocznie) jak również ze środków zgromadzonych dzięki własnej działalności gospodarczej.

Jeśli obecnie określamy prognozę rozwoju najważniejszej placówki Towarzystwa, warsztatu pracy naukowej — Biblioteki im. Zielińskich do roku 2000 i zakładamy wielkość księgozbioru na 500.000 woluminów — a więc trzykrotnie większą od obecnej — to w związku z tym trzeba w najbliższych 21 latach wydać na zwiększenie bazy i księgozbioru 50 mln. zł. Jest sprawą oczywistą, że bez pomocy Państwa Towarzystwo samo tak wielkich środków nie zgromadzi. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, iż dane Towarzystwu możliwości finansowe — powiększane pracą społeczną jego członków i przyjaciół — w sposób celowy, gospodarny i skuteczny przetworzone zostają w środki materialne służące pożytkowi i dobru ogólnemu.

Zrozumienie, życzliwość i dobry klimat szczególnie ze strony władz wojewódzkich i miejskich — za co należą się słowa podziękowań — będą nam pomocne w dalszej naszej działalności.

Jesteśmy dumni, że działalność Towarzystwa Naukowego Płockiego prowadzona za pomocą metod i środków właściwych organizacjom społecznym, została tak wysoko oceniona, wyrazem czego jest odznaczenie Towarzystwa

Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

W najnowszej historii Towarzystwa jest to już drugie wysokie odznaczenie państwowe — przyznane przez Radę Państwa.

Niech mi wolno będzie — w imieniu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i Zarządu TNP — powitać przybyłych Gości Honorowych”.

Po dokonaniu otwarcia Prezes TNP odczytał treść listów i depech, jakie nadeszły od: Przewodniczącego Rady Państwa — prof. dr. Henryka Jabłońskiego, Przewodniczącego CK SD i Zastępcy Przewodniczącego Rady Państwa — Tadeusza Młynczaka, Wicepremiera i członka Biura Politycznego PZPR — Mieczysława Jagielskiego, Ministra Oświaty i Wychowania, Posła na Sejm Ziemi Płockiej, Członka Biura Politycznego PZPR — Józefa Tejchmy, Marszałka Polski, Honorowego Obywatela m. Płocka — Michała Roli Żymierskiego, Prezesa Polskiej Akademii Nauk — prof. Witolda Nowackiego, Sekretarza KC PZPR i Wicemarszałka Sejmu PRL — prof. Andrzeja Werblana, Sekretarza KC PZPR — Józefa Pińkowskiego, Kierownika Wydziału Nauki i Oświaty KC PZPR — prof. Jaremy Maciszewskiego, Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki — prof. dr. Janusza Górskiego i Kierownika Wydziału Kultury KC PZPR — Bogdana Gawrońskiego.

Następnie Sekretarz Generalny TNP wygłosił referat n.t. „Rozwój i osiągnięcia Towarzystwa Naukowego Płockiego w 35-leciu Polski Ludowej”.

Przed wręczeniem odznaczenia I Sekretarz KW PZPR w Płocku Kazimierz Janiak wygłosił przemówienie następującej treści:

Szanowny Towarzyszu Prezisie !

Szanowni Członkowie Towarzystwa Naukowego Płockiego !

W jubileuszowym roku Polski Ludowej dokonaliśmy podsumowania bogatego i wszechstronnego dorobku ziemi płockiej.

Bilansu owego nie sposób było przeprowadzić w oderwaniu od jej wielowiekowych tradycji kulturalnych, oświatowych i intelektualnych. Dysponujemy wieloma znakomitymi przykładami wysokiej kultury materialnej, sztuki, piśmiennictwa i rozwoju myśli naukowej, świadczącymi o liczącym się wkładzie regionu płockiego i jego wybitnych przedstawicieli do ogólnonarodowej skarbnicy.

Od blisko stu sześćdziesięciu lat wiele światłych i postępowych dokonań wiąże się z działalnością Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Rektor Szkoły Wojewódzkiej Płockiej —

Kajetan Morykoni powołując do życia Towarzystwo Naukowe kreślił jego projekt tymi słowami:

„Aby upowszechniać i wznosić, ile możliwości dozwoli Oświecenia w kraju, zbiera się Towarzystwo Naukowe...”.

Z głębokim szacunkiem odnosimy się do twórców Towarzystwa i kolejnych kontynuatorów jego idei.

Niezaprzeczalnym wszakże pozostaje fakt, że najbardziej dynamiczny rozwój działalności odnotowujemy w okresie ostatnich 35 lat. Wyzwolenie naszego kraju, ustanowienie ustroju sprawiedliwości społecznej oraz stworzenie warunków dla rozwoju nauki, oświaty i kultury otworzyły przed Towarzystwem Naukowym Płockim nowe wielkie perspektywy rozwojowe. Pierwszymi w mieście placówkami kulturalno-oświatowymi, które tuż po wyzwoleniu rozpoczęły działalność była Biblioteka im. Zielińskich TNP oraz muzeum — dziś Muzeum Mazowieckie pełniące funkcję wiodącą w województwie. Obie te placówki cieszą się dziś ugruntowaną renomą opartą na solidnych podstawach w postaci wieloletniej żywej działalności i znacznych osiągnięć.

Towarzystwo w ciągu tych 35 lat rozwinęło na szeroką skalę wielokierunkowe działania

Na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu 27 członków i pracowników TNP otrzymało odznaczenia państwowe, resortowe i regionalne:

mgr Kazimierz Janiak dekoruje odznaką „Za zasługi dla województwa płockiego” dr. Kazimierza Askanasa — Wiceprezesa TNP, dr. Tadeusza Chrostowskiego — Wiceprezesa TNP, mgr. Edwarda Olbromskiego — przewodniczącego Oddziału TNP w Wyszogrodzie, prof. dr. Antoniego Rajkiewicza z UW, członka TNP, mgr. Włodzimierza Smulskiego — przewodniczącego Oddziału TNP w Sierpcu.

dobrze służące rozwojowi regionu płockiego. Rozwijała się i poprawiała systematycznie baza materialna oraz sytuacja ekonomiczna Towarzystwa. Godnym podkreślenia są liczne czyny społeczne i dary na rzecz umocnienia i rozwoju działalności. Działalność ta wspierana była wydatną pomocą władz państwowych jak i terenowych.

W ostatnich latach Towarzystwo Naukowe Płockie rozszerzyło znacznie zasięg swego oddziaływania, powstały oddziały terenowe w Wyszogrodzie, Sierpcu i w Łęczycy. Wszędzie tam wokół nich wyzwała się klimat poparcia dla rozlicznych i ciekawych inicjatyw, wzbogacających wiedzę o środowisku oraz rozwój badań naukowych nad perspektywami społeczno-gospodarczego i kulturalnego awansu.

Wszechstronną działalność Towarzystwa i jego oddziałów odnotowujemy również w dziedzinie upowszechniania dóbr kultury. Nie brak nigdy jego działaczy we wszystkich najistotniejszych wydarzeniach i imprezach wzbogacających nasze życie intelektualne.

Jest Towarzystwo Naukowe Płockie najważniejszym na terenie województwa wydawcą opracowań, monografii, druków okolicznościowych oraz jedynego czasopisma naukowego. Dorobek w tej dziedzinie prezentowany był już niejednokrotnie.

Najcenniejszym wszakże kapitałem cenionego dziś szeroko i powszechnie Towarzystwa są jego członkowie i zgrupowani wokół niego liczni społeczni aktywiści.

Prezentują oni zdrowe tendencje do przodowania w swoim środowisku, do pobudzania inicjatyw owocujących wieloma ciekawymi efektami.

Dzięki ich ofiarności i wielkiemu społecznemu zaangażowaniu stanowi Towarzystwo Naukowe Płockie istotne ogniwo w realizacji wytycznych XII Plenum KC PZPR, na którym podkreślono jak istotnym czynnikiem rozwoju i upowszechniania nauki i kultury naukowej i technicznej społeczeństwa jest społeczny ruch naukowy. Plenum oceniło pozytywnie dorobek tego ruchu, szczególnie wyróżniając działalność regionalnych towarzystw naukowych, które nadal powinny brać czynny udział w rozwijaniu życia naukowego, upowszechnianiu nauki, roztaczaniu opieki nad młodymi talentami, w poradnictwie naukowym i opracowywaniu ekspertyz.

Jeśli obecnie z całą odpowiedzialnością możemy stwierdzić, że potencjał naukowo-badawczy województwa włączyliśmy do realizacji zadań społeczno-gospodarczego rozwoju całego kraju, to jest w tym także bardzo poważny udział TNP.

Należy ono do najstarszych w kraju, ma piękne wieloletnie tradycje. Działając pod protektoratem Polskiej Akademii Nauk, spełnia Towarzystwo Naukowe Płockie w naszym regionie wielką kulturotwórczą rolę, zapewnia kulturalny awans województwa, współdziała czynnie w badaniu problemów przeszłości,

dnia dzisiejszego i przyszłości województwa. Stanowi ono nad to czynnik wysoce integrujący ludzi o zdrowym i niezbędnym w naszym działaniu patriotyzmie lokalnym.

W dalszym harmonijnym rozwoju województwa płockiego, jego polityczno-administracyjne kierownictwo wyznacza działalności TNP poczesne miejsce. Nadal będziemy Towarzystwu udzielać pomocy i wszechstronnego poparcia.

Na sali obrad. Obok Wojewody Płockiego dra Karola Gawłowskiego (z lewej) siedzi Stefan Gołębiowski z Bieżunia, bard poezji mazowieckiej, Małachowiak z lat 1913—1921, członek honorowy Towarzystwa Naukowego Płockiego. Pierwszy z prawej mgr Franciszek Dorobek — Sekretarz Generalny TNP.

Szanowni Zgromadzeni !

Uczestniczymy dziś w podniosłej uroczystości odznaczenia Towarzystwa Naukowego Płockiego Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, przyznanym przez Radę Państwa w 35 rocznicę powstania Polski Ludowej w uznaniu wybitnych zasług w kształtowaniu patriotycznych postaw Polaków i szczególny wkład w dzieło rozwoju kultury naukowej miasta i regionu oraz odznaczenia Towarzystwa Odznaką „Za zasługi dla województwa płockiego” przyznaną przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Płocku w uznaniu wybitnych zasług położonych na rzecz rozwoju województwa płockiego.

Te doniosłe akty stanowią wyraz wielkiego uznania dla zasług Towarzystwa, dla ofiarnych

jego działaczy, są dowodem szacunku dla ich twórczej, obywatelskiej pracy.

W imieniu Egzekutywy Komitetu Wojewódzkiego PZPR, Kierownictwa Stronnictw Politycznych, Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej i Wojewody Płockiego składam Wam, Szanowni Członkowie Towarzystwa Naukowego Płockiego serdeczne gratulacje, wyrazy naszego najwyższego uznania i szacunku, życząc równocześnie dalszych sukcesów w osiągnięciu zamierzonych ambitnych celów, w nieustannym działaniu na użytek województwa i kraju.

Niech Waszemu twórczemu działaniu towarzyszy zawsze Wasza osobista pomysłowość."

Po przemówieniu nastąpił akt uroczystego wręczenia odznaczenia. W obecności skupionych i pełnych powagi, powstałych z miejsc uczestników Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej — Kazimierz Janiak wręczył przedstawicielom Towarzystwa w osobach: Prezesa TNP dra inż. Jakuba Chojnackiego, prof. dra Antoniego Rajkiewicza i Sekretarza Generalnego Franciszka Dorobka, nadany przez Radę Państwa Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. Zgromadzenie wita ten fakt gorącymi oklaskami.

Po wręczeniu odznaczenia Kazimierz Janiak zapoznaje uczestników uroczystości z treścią postanowienia Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Płocku, mocą którego Towarzystwo Naukowe Płockie otrzymało Odznakę „Za zasługi dla województwa płockiego”. Delegacja Towarzystwa w tym samym składzie przyjęła z rąk Przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej to szczególnie bliskie dla mieszkańców województwa odznaczenie.

Bardzo podniosłym akcentem było przyznanie przez Radę Państwa, Ministerstwo Oświaty i Wychowania oraz Wojewódzką Radę Narodową w Płocku licznych odznaczeń dla Członków Towarzystwa. Z treścią uchwały Rady Państwa i postanowienia Prezydium WRN zapoznał Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Dobiesław Szustowicz — dyrektor Biura WRN.

Krzyżami Kawalerskimi Orderu Odrodzenia Polski odznaczono:

Juliana Celmera, Franciszkę Kopańską, Stanisława Kostaneckiego i Halinę Zienkiewicz.

Złote Krzyże Zasługi otrzymali:

Sławomir Piotr Fedorowicz, Jan Bolesław Kicko, Władysław Kozłowski, Tadeusz Makowski, Irena Maria Nowak.

Srebrnymi Krzyżami Zasługi odznaczono:

Jadwigę Budną, Henrykę Chojnacką, Jerzego Lesińskiego, Zbigniewa Lubacza, Grzegorza Kazimierza Nowaka, Janinę Syropolską, Huberta Szczepka i Andrzeja Trybulca.

Brązowe Krzyże Zasługi otrzymali:

Halina Maria Płuciennik i Jerzy Lech Zochowski.

Medale Komisji Edukacji Narodowej otrzymali:

Henryk Kucharzuk i Janina Olbromska, zaś

Odnaki „Za zasługi dla województwa płockiego”:

Kazimierz Askanas, Tadeusz Chrostowski, Stanisław Ryszard Dobrowolski, Edward Olbromski, Antoni Rajkiewicz i Włodzimierz Smulski.

Dr Irena Nowakowa — przewodnicząca Sekcji Socjologicznej TNP — dziękuje za odznaczenia dla Towarzystwa i jego członków.

Aktów dekoracji dokonali: I Sekretarz KW PZPR i Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej — Kazimierz Janiak i Wojewoda Płocki — Karol Gawłowski.

Za odznaczenia Towarzystwa Naukowego Płockiego oraz jego członków podziękowała dr Irena Nowak — przewodnicząca Sekcji Socjologicznej TNP, następującymi słowami:

„W imieniu członków Towarzystwa Naukowego Płockiego pragnę dać wyraz radości z powodu nadania Towarzystwu Uchwałą Rady Państwa tak wysokiego odznaczenia, jakim jest Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. Jest to wyraz zasłużonego uznania dla wkładu Towarzystwa w ciąg jego półtorawiekowego istnienia w rozwój nauki i kultury polskiej.

Prof. dr Szczepan Pieniążek — Przewodniczący Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN składa gratulacje TNP.

W imieniu osób, które otrzymały dzisiaj odznaczenia państwowe, resortowe i regionalne, pragnę podziękować za przyznanie nam tych odznaczeń. Zobowiązują one do spojrzenia wstecz — do indywidualnej oceny własnej działalności i zachęcają do spojrzenia w przyszłość. Oby była ona bogata w nowe twórcze inicjatywy i oby przyniosła zadowolenie z każdego dnia wspólnych działań na rzecz Towarzystwa.

Podwójna uroczystość: wręczenie Orderu Towarzystwu i wręczenie odznaczeń jego członkom — skłania do refleksji nad splataniem się indywidualnych losów ludzkich z losami instytucji.

Swą wiekową trwałość Towarzystwo opiera na zmienności swych członków — na kolejnych generacjach płocczan, które wnoszą nowe wartości i przekazują sobie te najistotniejsze, od których zależy ciągłość tradycji i ranga Towarzystwa.

Członkowie Towarzystwa wiążą z nim swe ambicje, swą pracę ale byli i są także tacy, którzy związali z Towarzystwem swe życie, których myśl i troska zrosły się na zawsze z losami Towarzystwa.

Znamy nazwiska — symbole przeszłości Towarzystwa; są nazwiska, które staną się symbolami w przyszłości.

Istnieją także związki nowe, niedawne, szczególnie emocjonujące i inspirujące do działania nowych członków Towarzystwa.

Wszystkie te różnorakie powiązania powinny prowadzić do tego, aby Towarzystwo Naukowe Płockie było Towarzystwem ludzi dobrej roboty i dobrej woli działających wspólnie dla rzeczywistego rozwoju nauki i zainteresowań naukowych w społeczeństwie Płocka, województwa płockiego, Mazowsza i kraju. Jest to życzenie godne, jak sądzę, dzisiejszej uroczystości”.

Po przemówieniu dr Ireny Nowak, zwrócił się z gorącymi słowami do Członków Towarzystwa prof. dr Szczepan Pieniążek — Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk, Przewodniczący Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN, mówiąc:

Panie Prezesie !
Szanowni Państwo !

Jako przewodniczącemu Rady Towarzystw Naukowych uczestniczenie w dzisiejszym Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa Naukowego Płockiego sprawia mi wielką przyjemność z dwóch powodów: po pierwsze urodziłem się na Mazowszu — we wsi koło Mińska Mazowieckiego. Większą część życia spędziłem w Skierniewicach, a więc czuję się związany z tą ziemią mazowiecką; po drugie pracując w Radzie Towarzystw Naukowych już od szeregu lat z podziwem przyglądałem się pracy Waszego Towarzystwa.

Jest ono najbardziej aktywne w kraju. Imponuje jego dorobek i inicjatywa, a zwłaszcza patriotyzm oraz przywiązanie do miasta i regionu w którym działa — do Mazowsza. Przez swoją działalność dla dobra tej ziemi pracuje dla całego kraju.

Homer przed trzema tysiącami lat w „Odysei” pisał: „Nie znajdzie nic słodsze go od Ojczyzny, choćby kto w cudziej ziemi zamieszkał dom bogaty”.

Są ziemie od Mazowsza bogatsze, ale trudno o piękniejsze i bardziej ukochane. Ziemia Mazowiecka jest tak piękna dzięki swoim kraj-

W imieniu Prezydium PAN i jej prezesa pragnę wyrazić największą radość z faktu odznaczenia Towarzystwa Naukowego Płockiego wysokim odznaczeniem — Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Chcę wyrazić radość również i z tego powodu, że liczne grono działaczy Towarzystwa zostało wyróżnione odznaczeniami państwowymi i regionalnymi.

Pragnę złożyć Towarzystwu gratulacje z okazji dotychczasowych osiągnięć i życzyć mu dalszej owocnej pracy.

Po gorąco przyjętym przez uczestników

Delegacja młodzieży najstarszej Szkoły Polskiej — Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka Stanisława Małachowskiego, przy której w 1820 roku założono Towarzystwo Naukowe Płockie (ówczesnej Szkole Wojewódzkiej Płockiej) przekazuje Prezesowi TNP gratulacje i kwiaty. Od lewej: Beata Nasiadko (kl. IV c), Jolanta Gajosz (kl. IV c) i Piotr Szarozzyk (kl. IV c).

obrazom i swojej historii, a praca dla pomnożenia jej bogactwa daje największe szczęście. Dlatego tak cenne są studia historyczne w mieście, które szczyli się ogromnym rozwojem przemysłu. W myśl słów piosenki o przepióreczce nie da się budować przemysłu bez częściowego niszczenia przyrody. Najważniejszym jednak jest to, by to niszczenie było jak najmniejsze, aby można było zachować piękno krajobrazu dla potomnych.

Imponującymi były prace, które przy Wazszym współudziale wykonano w studiach nad wpływem uprzemysłowienia na wieś i rolnictwo. Jeszcze wiele zostało do zrobienia dla młodych członków Towarzystwa. Niechaj znaczna część ich trudu idzie w tym kierunku, by zachować dla potomnych piękny mazowiecki krajobraz.

Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia przemówieniu prof. dr. Szczepana Pieniżka, Prezes TNP zapoznał zebranych z otrzymanymi listami i depe szami od:

Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki — prof. dr. Janusza Górskiego, Ministra Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej — prof. dr. Jerzego Olszewskiego, Ministra Łączności — prof. dr. Edwarda Kowalczyka, Ministra Wyznań — prof. dr. Kazimierza Kąkola, Szefa Kancelarii Rady Państwa — Ministra Edmunda Boratyńskiego, I Zastępcy Ministra Kultury i Sztuki — dr. Wiesława Beka, Wiceministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych — Henryka Białczyńskiego, Wiceministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki — prof. dr. Stanisława Czajki, Sekretarza Naukowego PAN — prof. dr. Jana

Kaczmarka, Wiceprezesa PAN—prof. Andrzeja Trautmana, prof. dr. Janusza Groszkowskiego, prof. dr. Jerzego Michalskiego — Oddział PAN w Łodzi, prof. dr. Mariana Mięśowicza — Oddział PAN w Krakowie, prof. dr. Alojzego Melicha — Oddział PAN w Katowicach, Rektora Uniwersytetu Warszawskiego — prof. dr. Zygmunta Rybickiego, Rektora Uniwersytetu Łódzkiego — prof. dr. Romualda Skowrońskiego, Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej — prof. dr. Wiesława Skrzydło, Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika — prof. dr. Ryszarda Bohra, Rektora Akademii Medycznej w Warszawie — prof. dr. Jerzego Szczerbania, Rektora Szkoły Głównej Planowania i Statystyki — prof. dr. Stanisława Nowackiego, Prorektora Uniwersytetu Jagiellońskiego — prof. dr. Władysława A. Serczyka, Prorektora Politechniki Warszawskiej ds. Filii w Płocku — doc. dr. Andrzeja Bukowskiego, Prorektora Uniwersytetu Warszawskiego — prof. dr. Kazimierza Dobrowolskiego, Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego — Akademii Rolniczej — prof. dr. Henryka Jasińskiego, Dyrektora Instytutu Historii PAN — prof. dr. Czesława Madajczyka, Dyrektora Muzeum Narodowego — prof. dr. Stanisława Lorentza, Dyrektora Muzeum Archeologicznego w Łodzi — prof. dr. Konrada Jażdżewskiego, Prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego — prof. dr. Henryka Samsonowicza, prof. dr. Igora Bełzy z Moskwy.

Ponadto listy gratulacyjne przesłało 5 Sekretarzy Wydziałów PAN, 18 towarzystw naukowych oraz 5 instytutów o charakterze towarzystw.

Osobiście życzenia i gratulacje złożyli: Tadeusz Kołodziejak — Wiceprezydent m. Płocka, Prorektor Akademii Medycznej w Warszawie — prof. dr. Jerzy Tatoń — przekazał list gratulacyjny Rektora wraz z medalem, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Międzyrzeczu Podlaskim — płk. dr. Marian Kowalski — list wraz z medalem, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Legnicy — mgr Jerzy Bojakowski — list wraz z medalem, Dyrektor PBP „Petrobudowa” mgr Stanisław Gontarek — adres gratulacyjny wraz z medalem „Petrobudowa — zasłużonemu”, Dyrektor Naczelny MZRiP — mgr inż. Kazimierz Klęk — list gratulacyjny, prof. dr. Ryszard Kiersnowski z Instytutu Historii PAN — list gratulacyjny. Złożyła również Towarzystwu gratulacje delegacja młodzieży z najstarszej Szkoły polskiej — Liceum im. marszałka Stanisława Małachowskiego, przy której to szkole w 1820 roku powstało Towarzystwo Naukowe Płockie.

Uroczyste Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zamknął Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego dr inż. Jakub Chojnacki, dziękując władzom, członkom Towarzystwa i jego przyjaciołom za trud wniesiony dla rozwoju placówki, za przybycie i uczestnictwo w tym niecodziennym wydarzeniu.

W księgę dziejów Towarzystwa Naukowego Płockiego wpisany został fakt, który zaszczyt stanowi dla współczesnych, a przykład dla następnych pokoleń członków tej drogiej sercu każdego Mazowszanina i Płoczanina instytucji.

F. D.

